

Tohloppijärven ympäristön kehittämissuunnitelma ja viheralueiden hoitosuunnitelman palautteiden yhteenveto

Palaute 1, yksityinen henkilö

Suunnitelma on muuten hyvä, paitsi Mustikkaniemen kaupungin puolella oleva Lehto ja Rantaluhta olisi parempi vaihtaa Hoidettavaksi rantapuustoksi (s. 52)(kuva liitteenä). Se on alue, joka peittää Epilänkadulta ja Soraharjunkadulta katsottaessa näkymän järvelle varsinkin kesäaikaan. Alue on aina silmiemme edessä ja se on sotkuisen ja pusikkoisen sekä hoitamattoman näköinen, mikä ei sovi hyvin kaupunkikuvaan. Lähialueen asukkaiden viihtyvyyttä parantaisi, mikäli ko. kaistaletta siistittäisiin enemmän, kuin tässä suunnitelmassa on mainittu. Myös kadulla kävelijät nauttisivat mielellään järvimaisemasta myös kesällä ja syksyllä. Ymmärtääkseni suunnitelmaa tehdään asukasviihtyvyyden lisäämiseksi ja huomioiden myös luonnon moninaisuus. Luonnon moninaisuus ei pahasti kärsi siitä jos kyseistä kaistaletta siistitään enemmän. Jos taas ei siistitä, kärsii siitä lähialueen asukkaat ja ohikulkijat.

Tämä on x asukkaiden yhteinen näkemys asiasta. Myös Epilänkadulla omakotalossa asuva x on kanssamme samaa mieltä ko. kaistaleesta.

Ystävällisin kehitysterveisin

Palaute 2, yksityinen henkilö

Kaupunki on asettanut nähtäville luonnoksen, jonka sisältö herättää tarkemmalla tutkimisella tunteen, kuin suunnittelualuetta ei olisi riittävissä määrin käyty läpi. Tohloppijärven aluetta pidetään helmenä ja sen arvoa suunnitelmassakin suitsutetaan, mutta suunnitellut toimenpiteet ovat ylimitoitettuja, paikoin väärin kohdennettuja sekä ristiriitaisia ja siten vaarantavat alueen omaleimaisuuden ja luonnontilaisuuden säilymisen. Moni toimenpiteistä pikemminkin heikentää kuin vahvistaa tai lisää luonnon monimuotoisuutta. Myös monia nykyisiä toimivia toimintoja, kuten uimaranta ollaan alasajamassa, vaikka käyttäjäkuntaa löytyy enemmän kuin mitä viralliselle rannalle mahtuu.

Ihmisiä muuttaa Tesomalle koko ajan lisää, mutta rakentamiselta jäljelle jääviä viheralueita ei pidä muuttaa puistoiksi, vaan luonnollakin on arvonsa ja paikkansa ja sen tulee olla ensisijainen lähtökohta erilaisia suunnitelmia tehtäessä. Kerran tuhottua ei saa takaisin. Tesomajärvellä tehtiin jokunen vuosi sitten hakkuita ja alue muuttui metsäalueesta enemmänkin puistoksi. Viereiset talot paistattelevat auringossa vain muutamien puiden ollessa edessä. Uimahallikin paistaa puuston läpi järvelle. Puu etsii toistaan ja aluskasvillisuuden pensaat ja pienet puut on karsittu olemattomiin. Eivät kaikki ihmiset halua steriiliä ympäristöä, vaan myös luontoa, jonka keskellä rauhoittua, puhumattakaan eri elinympäristöjen omasta eliöstöstä ja kasvillisuudesta.

Rantapuusto ja Mustikkaniemi

Tohloppijärven pohjois- ja koillisrannoille ollaan suunnittelemassa rantapuuston käsittelytoimenpiteitä, laituri ja penkkejä. Pellon reunaan on merkitty 2,5 metriä leveä ”metsäpolku”. Alue on juuri koskemattomuutensa ansiosta pysynyt linnustolle ja muulle eliöstölle suotuisana. Rantojen lahoppuusto on erityisesti tikkojen suosiossa ja rantaruovikoissa pesii mm. härkälintu. Myös joutsenet ruokailevat ja lepäävät siellä. Pikkulinnut saavat suojaa rantojen pusikoista ja liito-oravan kulkureitti on yhtenäinen. Penkkejä ja näköaloja löytyy jo järven toiselta puolelta, uimarannoilta, Abloyn vanhan tontin edestä ja penkkien kohdilta, joten tämä herkempi rantaosa olisi syytä jättää kokonaan rauhaan. Epilänkadun automelu, valosaaste, pakokaasut ja hulevedet aiheuttavat ympäristöhaittaa, mutta rantapuusto toimii järven suojana. Myös järven sisäinen maisema pysyy näin ilmeeltään kauniina ja luonnontilaisempana.

Rannan lähelle suunniteltu kävelyreitti aiheuttaisi aiheetonta häirintää linnuille sekä nisäkkäille. Reitti voisikin kulkea ennemmin Epilänkadun vieressä, alempana pellon reunassa. Näin ihmiset saisivat edes jonkin patkan pehmeämpää alustaa kulkea.

Tohlopinsuo ja Pikku-Tohloppi

Tohlopinsuo on pieni, mutta paljon käytetty alue ja siellä risteilee paljon polkuja. Myös maastopyöräilijät käyttävät suon polkureittejä. Minkäänlainen murskesora ei sovellu nyt mukavan pehmeälle metsänpohjalle. Suota kiertävä polku on pääosin hyväkuntoinen ja hyvin kuljettavissa. Ainoastaan ojien yli tarvittaisiin pienet sillat ja kosteimmille kohdille esimerkiksi pitkoksia. Niissä ongelmana on kuitenkin liukkaus, joten ihmiset todennäköisimmin kulkisivat niiden vierellä. Sisemmäksi rämeelle ei ole tarpeen tehdä pitkoksia, vaan se tulee rauhoittaa eläimille ja linnuille. Suolle tulee kävelytieltä kaksi polkua, joilla kummallakin on yksi selkeästi märempi kohta. Noihin kohtiin pitkospuut soveltuisivat hyvin, sillä tällä hetkellä niille on ihmisten toimesta aseteltu lautoja tai kapeita puunrunkoja. Tohlopinsuolle olisi toimivinta saapua nykyäänkin käytetyimmiltä kohdilta eli matonpesupaikan vierestä, kasvimaapalstojen vierestä, kävelytieltä järven suunnasta sekä yhdestä kohtaa Myllypuronkadun varrelta. Erilliset alueopasteet voisi laittaa uimarannan P-paikalle sekä matonpesupaikalle. Ylimääräistä opastekirjoa alueen eri puolilta tulee välttää, sillä se lisää tarpeetonta läpikulkua ja sitä kautta maaston kulumista ja roskaantumista.

Suon länsireunaan rakennettu omakotitaloalue loistaa puiden välistä selvästi ja puustoa on jo poistettu aikaisemmin. Mitään lisäpoistoja ei saa tehdä, sillä talojen seinät eivät kuulu suomalaisemaan. Suon ei pidä toimia kenenkään ikkunamaisemana. Suunnitelmassa ihmetyttää kahden polun osoittaminen asuinalueelta suolle. Kyseisiä polkuja ei kuitenkaan ole olemassa eikä sellaisia tule sinne erikseen tehdä.

Pikku-Tohlopin rantaa, lähipuustoa ja autotien viereisiä metsiä ei pidä käsitellä, sillä melu-, valo- ja saastehaitta on jo nyt suuri. Lammen rannalla on nyt leveä katselualue, joten sellaista ei tarvitse erikseen siihen tehdä. Paikalla on joskus ollut penkki, mutta se käsittääkseni lisäsi paikan roskaantumista houkuttelemalla paikalle ”kaljoittelijoita”.

Puuston käsittelyt

Monet suunnitelmassa kaavaillut puustonkäsittelyt on jo menneinä vuosina tehty. Tuleville vuosille tehtävässä suunnitelmassa ei tulisi olla vastaavanlaista vanhentunutta tietoa. Monet hakkuusuunnitelmat ovat selkeästi ylimitoitettuja eli latvuspeittävyysprosentit ovat hyvin pieniä (10-35 %) ja alikasvosten poistoprosentit taas hyvin korkeita, jopa 80 prosenttia. On otettava huomioon se, että melu kantautuu alueelle ympäröiviltä teiltä pitkän matkan päästä eikä Tohlopin alueella ole käytännössä päivällä yhtään täysin hiljaista paikkaa. Kaikki puuston ja kasvillisuuden vähentäminen lisää melu- ja valosaastetta entisestään. Puusto myös puhdistaa ilmansaasteita. On luonnonmukaista, että puusto kasvaa ja osa siitä kuolee muuttuen lahoppuiksi. Tohlopin alueen metsiä ei saa muuttaa steriileiksi puistometsiksi ylihervennuksineen ja siistittyine lehtoineen. Metsäisyys ja sen luonnollinen kehittyminen on juuri yksi merkittävä alueen luonteenpiirre. Liito-orava, linnut, nisäkkäät, käävät, sienet, kasvit ja muut eliölajit tarvitsevat kukin oman tilansa tällä rajallisella alueella. Ihmisen täytyy osata kunnioittaa sitä ja elää sen ehdoilla. Tohloppijärven vedenlaatu on erinomainen eikä sitä saa millään tavoin vaarantaa. Olisikin todella huolestuttavaa, jos järven koillispelloille tultaisiin joskus osoittamaan rakentamista.

Jussinoja ja uudet reitit

Yksi suunnitelman käsittämättömmistä asioista on suunnitelma Jussinojan alueen muuttamisesta märkäpohjaisesta pajukosta kuivatetuksi hakamaaksi. Lisäksi alueelle rakennettaisiin lisää leveää aluereittiä. Miksi yrittää muuttaa nyt luonnontilaista aluetta toiseksi tuhoamalla kaikki siinä kasvava ja elävä? Luonto haki vuosikymmenten aikana paikkansa uudelleen ja sitä tulee vaalia. Hulevesien määrä on kasvanut alueella rakentamisen seurauksena ja suunnitelmassa painotetaan pajukon merkitystä hulevesien pidättäjänä. Miksi sitä silloin lähdettäisiin raivaamaan? Jos pajukon hulevesiä pidättävää vaikutusta

halutaan tehostaa, tulisi sen tapahtua mahdollisimman pienin toimenpitein, jotta maisema ei mene pilalle. Palloiluhallin hulevesien käsittelyallas olisi pitänyt tehdä kunnolla rakentamismääräyksessä. Nyt sen voisi vielä tehdä oikeaoppisesti eikä ohjata vesiä suoraan putkesta jo muutenkin tulvivaan Jussinojaan.

Ainoa mahdollinen kulkuväylä voitaisiin tehdä pajukon ja omakotitaloalueen välissä olevalle pellolle, jolloin suuria raivauksia ei tarvitse tehdä. Myös latu voisi kulkea siinä vieressä. 3,5 metriä leveä kävelytie on kuitenkin turhan massiivinen ja sen voisikin tehdä kapeampana, jos ollenkaan. Reitin varteen asennettaisiin valot ja sitä kautta valosaaste lisääntyisi. Tohlopin ympäri kulkee mainio reitistö, joten lisäykseen ei ole tarvetta. Ongelmana on lähinnä se, että kaupunki ei hoida nykyisiä reittejään koko matkalta, kuten koulun ja Kohmankaaren suunnista, ja siksi teillä ei voi liikkua silloin, kun sinne on muodostunut jäätä. Kuinka nyt oltaisiin tekemässä uusia reittejä, kun vanhojenkaan hoitoon ei kuulemma ole resursseja? Tilanteessa piilee iso ristiriita.

Perintömetsä ja sen viereiset metsät

Perintömetsä on perustettu WWF:n ja kaupungin yhteisellä sopimuksella. Sinne eivät sovellu ennakoivat vaarallisten puiden poistot tai murskepohjaiset polut. Ainoa soveltuva toimenpide on nykyisen luontopolun päivittäminen uusin merkinnöin ja mahdollisin opastein. Perintömetsän läpi kulkee polku, mikä johtaa Kohmankaaresta Tohloppijärven rantaan. Polulle on suunniteltu murskepohjaa, mutta metsänpohja toimii itsessään miellyttävänä alustana kulkea. Kannot ja kivet kuuluvat metsäpolulle. Ongelman muodostaa se, että järvelle laskeutuvassa rinteessä pinta on savikkoinen ja märkänä se muuttuu liukkaaksi kuramössöksi. Mikään pintamateriaali tuskin pysyy siinä kovin kauaa. Mistään kohtaa Kohmankaarta ei tule opastaa luontopolulle, vaan kyltit tulee sijoittaa vain Tohloppijärven puolelle. Näin läpikulku ei lisääntynyt, vaan se pysyy pääreiteillä.

Perintömetsän viereisiä metsiä ja niillä olevia kallionlakia ei pidä siistiä, sillä ne toimivat hyvänä puskurivyöhykkeenä sekä melu- ja valosuojana. Lisäksi kallioalueiden puuston raivaaminen vain lisää kulumista ja paahdevaikutusta, jolloin jäkälät ja kasvit kuolevat.

Mediapoliksen edusta

Mediapoliksen edessä oleva rantapuusto täytyy jättää koskemattomaksi. Jo nyt sen reunassa on kaksi aukkoa, jotka syntyivät tukkipinojen makuuttamisesta. Puita pitäisi lähinnä istuttaa kuin hakata. Lehdot ovat monen lintulajin tärkeitä pesimäpaikkoja aluskasvillisuuksineen. Mediapoliksen edestä raivattiin vuonna 2015 puustoa kovalla kädellä. Lepät, raidat, tuomet ja pihlajat saivat lähteä ja koivuistakin pätkittiin lähestulkoon puolet. Jäljelle jäi yksipuolinen ja paljas maisema. Linnut kaikkosivat ja liito-oravan elinalueen laatu heikkeni. Metsän viilentävä vaikutuskin on menetetty. Nyt Mediapoliksen rakennus paistaa parkkipaikkoinen maisemassa. Kehittämissuunnitelman mukaan koivikkoa pyritään monipuolistamaan antamalla myös muiden puulajien kasvaa sinne. Alun perin puut kuitenkin kaupungin toimesta hakattiin ja nyt paikalla tehdään vuosittain vesakontorjuntaa. Vahinko tulisi korjata ja istuttaa paikalle uusia puuntaimia eikä laittaa siihen lampaista. Miten hakkuut siis olisivat luonnon monimuotoisuutta ja paransivat eläinten, kuten liito-oravan, ja lintujen elinolosuhteita?

Ongelma on nyt myös se, että valon lisääntymisen seurauksena vieraslajeista lupiini lähti leviämään niityn reunaan. Olen yrittänyt pysäyttää leviämisen kaivamalla kaikki nousseet taimet ylös. Tilannetta on seurattava vuosittain tai muuten peli on menetetty eikä kasvia saada pois enää millään.

Uimarannat

Uimarannat pursuavat joka kesä ihmisiä ja niillä pidetään piknikkejä sekä otetaan aurinkoa. Miksi toinen iso uimaranta aiotaan jättää jatkossa hoitamatta ja kaiken lisäksi istuttaa nurmikolle puita, kun näköalojen puutteesta valitetaan jo ennestään ja ihmiset ottavat rannalla aurinkoa? Rannalle voitaisiin rakentaa yksikertainen lattiaton uimakoppi, jossa voisi nopeasti seisaaltaan vaihtaa vaatteet eikä piilotella puskipöydässä. Noita yhden hengen uimakoppeja näkee useilla rannoilla. Lisäksi roskien sijoittaminen paikalle, sillä ihmiset ovat paatuneita roskaajia. Kummalliselta tuntuu sekin, että kyseisen uimarannan reunassa olevan

männyn ympäriltä oltaisiin poistamassa puustoa männyn erottumiseksi, mutta puu ei edes ole käytetyn reitin vieressä erikseen ihailtavana. Rannan puustoa, lehtoa sekä rantaniittyä ei tule millään lailla käsitellä, vaan antaa olla nykytilassaan.

Suunnitelmaan oli merkitty luistimienvaihtopaikka matonpesupaikan kohdille ruovikon reunaan. Luistinpaikka on kuitenkin jo valmiiksi olemassa joidenkin kymmenien metrien päässä uimarannalla.

Tampereella 5.12.2018

Palaute 3, Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys

TRE:7603/10.03.04/2018.

Tohloppijärven ympäristö on luontoarvoiltaan hyvin arvokas alue. Luontoarvojen säilyttäminen ja vahvistaminen on oltava yksi keskeinen tavoite, johon Tohloppijärven ja sen ympäristön kehittämisen ja hoidon on tähdättävä. Tämä merkitsee sitä, että alueelle suunnitellut virkistys- ja vapaa-aikatoiminnot eivät saa olla ristiriidassa tämän luontoarvojen säilyttämisen kanssa. On nähtävissä, että Tohloppijärven ja sen ympäristön käyttäminen virkistystoimintaan ja muuhunkin kaupunkilaisten toimintaan kasvaa tulevaisuudessa selkeästi. Tämä on myös selkeästi tavoitteena. Tämä on otettava huomioon siten, että luontoarvot eivät tästä syystä vaarannu.

Tohloppijärvi ympäristöineen on linnustollisesti monipuolinen ja arvokas alue Tampereella. Kun tällaisille alueille tehdään uusia hoito- ja käyttösuunnitelmia, pitää kuulla myös alueiden luontoa tuntevia ympäristöjärjestöjä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Esimerkiksi Pirkanmaan lintutieteelliselle yhdistykselle (ja tietojen mukaan ei muillekaan paikallisille luontojärjestöille) ei ole annettu mahdollisuuksia kuulemiseen Tohloppijärven ympäristöä koskevasta kehittämissuunnitelmasta ja viheralueiden hoitosuunnitelmasta vasta kuin luonnosvaiheessa. Tämän tyyppisten tärkeiden linnustoalueiden linnustotietouden riittävä päivittäminen on myös tarpeen. Tohloppijärven ympäristön suunnitelmista ei riittävästi ilmene, miten ja mistä alueen suunnitelmissa käytetty lintutietous on saatu ja miten vanhaa se on.

Yleisenä kannanottona Tohloppijärven ympäristön kehittämissuunnitelmaan ja viheralueiden hoitosuunnitelmaan vuosille 2019-2030 voidaan todeta, että lahoppuun, kelopuiden ja kolopuiden merkitystä on ansiokkaasti painotettu. Tämä on oikea periaate. Arvokkailla linnustoalueilla kuten Rasonhaan WWF:n perintömetsässä tulee varoa puuttumista haitallisesti luonnontilaan. Riittävä määrä puustoa, pensaikkoja ja muuta aluskasvillisuutta on jätettävä, koska näin turvataan muun muassa monille lintulajeille pesimäpaikkoja ja välttämätön suoja pesinnöille. Useat lajit pesivät maassa tai matalalla pensaikoissa ja muussa kasvillisuudessa.

Tohloppijärven ympäristö on jatkossa kaupunkipuistoa eikä enää aluepuistoa. Tämä statuksen muutos ei saa merkitä sitä, että viheralueiden hoitaminen ja palveluiden käytön tehostaminen vaikuttaa haitallisesti alueen luontoarvoihin tai luonnontilaan. Aluepuistohan nojautuu siihen, että puiston alue on pääosin luonnonmukainen, vaikkakin puistossa voi olla myös esimerkiksi ulkoiluun tai virkistykseen liittyviä paikkoja.

Raasonhaan alue (toimenpidekortti osa-alue 3) on erityisen arvokasta linnustollista aluetta. Suunnitelmassa mainittujen lintulajien lisäksi alueelta on havaintoja lehtopöllöstä, peukaloisesta, punatulkusta (VU), käenpiiasta ja valkoselkätikasta (VU). Alueella tavattavat hömö- ja töyhtötiainen ovat VU-lajeja. Raasonhaan ja muun Tohloppijärven ympäristön linnustotietämys vaatisi päivittämistä ja linnuston kehityksen säännöllistä seuraamista.

Raasonhaan alueella puustoa ja muuta kasvustoa koskevasta toimenpiteistä tulee pidättäytyä mahdollisimman tarkoin. Tämä periaate on otettava huomioon myös ns. vaarallisia puita kaadettaessa tai näkymiä järvelle avattaessa.

Avoimuuden lisääminen toimenpidekortit osa-alue 6 mukaisesti on kannatettavaa, jos samalla huolehditaan muualla riittävän puuston, pensaikon ja aluskasvillisuuden määrästä. Harkitusti ja suunnitellusti tehty avoimuuden lisääminen voi monipuolistaa luontoa ja linnustoakin.

Tohloppijärven rannoilta on pajusirkkuhavaintoja (VU). Pajusirkun mahdolliset reviiripaikat tulee säilyttää pajusirkulle sopivina.

Tohloppijärven N-puolelta Pikku-Tohlopin ympäristöstä on havainto muun muassa pyrstötiaispariskunnasta pesimäaikaan, valkoselkätikasta (DR, VU) ja mustapääkertusta.

Tohloppijärvellä pesii laulujoutsen (DR, V) vuosittain. Pesä on sijainnut Tohlopinsaaren N-päässä. Suunnitelmissa on pyrittävä kiinnittämään huomiota siihen, että laulujoutsen ei liiallisen tahallisen tai tahattoman häirinnän vuoksi enää pystyisi pesimään alueella (esimerkiksi Tohlopinsaaren käyttöä suunniteltaessa). Kasvava veneily Tohloppijärvellä aiheuttaa helposti liiallista häirintää laulujoutsenelle, vaikkakin varsinkin kaupunkijoutsenet ovat melkoisen sopeutuvaisia. Esimerkiksi tänä kesänä 2018 laulujoutsenpariskunnalla oli 4 poikasta. Lisääntyvä vesiliikenne ja liikkuminen järven rannoilla kasvattaisi myös häiriötä muita vesilintuja ja vesilintujen poikueita kohtaan.

Rantasipistä (V) on havainto tältäkin kesältä 2018 pesimäaikaan järven N-osasta uimarannan lähetyiltä. Järvellä lepäilee ja ruokailee kuikkia (DR), isokoskeloita (VU, V), kalatiiroja (V) ja selkälökkeja (EN, V). Telkkäpoikue havaittiin tänä kesänä järvellä. Poikasia oli 10. Järveltä on pesimäaikaisia havaintoja härkälinnusta. Haapanasta (VU, V) on tältä kesältä kesäkuinen havainto järveltä.

Tohloppijärven ympäristön kehittämissuunnitelma ja viheralueiden hoitosuunnitelma antavat perustaa linnustoarvojen ja muiden luontoarvojen ottamiseksi huomioon. Useasti on ollut vain todettavissa, että konkreettiset toimenpiteet näyttävät sitten aika lailla toisilta kuin suunnitelmasta on voitu mieltää. Tohloppijärven ja sen ympäristön luontoarvoja uhkaavat lisääntyvä ihmisvaikutus ja -toiminta arvokkaalla luontoalueella. Jos tämän vaikutuksen ohjaamisessa epäonnistutaan, edessä on väistämätön luontoarvojen vähentyminen. Tämä näkyisi myös linnuston monipuolisuuden ja määrän vähentymisenä. Alueen merkitys tulevaisuudessa kasvavana virkistyskäyttöalueena erilaisin palveluin asettaa luontoarvojen säilyttämistavoitteelle suuret haasteet.

Todettakoon lopuksi, että toimenpidekortti osa-alue 01 asemaakaava 8252 alueella on pesinyt pikkutylli (NT). Alue on nyt muuttunut sellaiseksi, että pikkutyllin pesintä alueella ei ole enää jatkossa mahdollista. Pikkutyllikanta on Pirkanmaalla ollut selkeässä laskusuunnassa osaltaan sopivien pesimäpaikkojen puutteen vuoksi. Pirkanmaan kanta-arvio on 50-100 parin lukemissa.

Lyhenteet: DR= lintudirektiivilaji, EN= erittäin uhanalainen laji, VU=vaarantunut laji, NT=silmälläpidettävä laji ja V= Suomen kansainvälinen vastuulaji

Tampereella 7.12.2018

Jukka T. Helin
Puheenjohtaja
Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys

Palaute 4, Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry

Palaute Tohloppijärven ympäristön kehittämissuunnitelmasta ja viheralueiden hoitosuunnitelmasta vuosille 2019-2030

Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys katsoo, että yhdyskuntalautakunnan on palautettava Tohloppijärven ympäristön kehittämissuunnitelman ja viheralueiden hoitosuunnitelman luonnos takaisin uuteen valmisteluun käsitellessään suunnitelmia alkuvuodesta 2019. Esitämme uudelle valmistelulle kolme oleellista perustetta, jonka jälkeen esitämme kohdekorteille 1-13 yksilöidyt palautteet. Lisäksi huomautamme, että kahden viikon nähtävillä oloaika on aivan liian lyhyt näin laajan aineiston kohdalla.

i) Kehittämisen- ja hoitosuunnitelma on ristiriidassa metsien hoidon toimintamallin kanssa

Suunnitelmien luonnoksen (s. 18) mukaan metsiä hoidetaan Tampereen kaupungin metsien hoidon toimintamallin 2009-2020 mukaisesti, jolloin metsäsuunnitelmat laaditaan 10 vuodeksi kerrallaan. Kuitenkin Tohloppijärvelle ollaan esittämässä suunnitelmaa 12 vuodeksi (v. 2019-2030). Tämä on nähdäksemme ristiriidassa metsien hoidon toimintamallin metsäsuunnitelmille laaditun 10 vuoden ohjeen kanssa. Lisäksi Tampereen kaupungin metsien hoidon toimintamalli on vanhentumassa heti suunnitelmien alkamisvuotta (v. 2019) seuraavana vuotena. Nähdäksemme ei ole perusteltua hyväksyä 12 vuodeksi suunnitelmia, joiden lähtökohdat, tavoitteet ja toimenpiteet voivat olla jo seuraavana vuonna vanhentuneita.

Vuoden 2014 alusta on astunut voimaan uusi metsälaki, joka on mahdollistanut metsienhoidon myös jatkuvan kasvatuksen menetelmillä. Nykyinen Tampereen kaupungin metsien hoidon toimintamalli on laadittu ja hyväksytty vanhan metsälain aikaan, jolloin käytännössä vain alaharvennuksin pohjustetut päätehakkuut olivat ainoita laillisia metsänkäsittelytapoja. Nämä talousmetsissä toteutetut metsienkäsittelytavat ovat myös periytyneet virkistysmetsien hoitoon juuri alaharvennusten ja puistomaisten maisemien muodossa. On mahdollista, että Tampereen kaupungin metsien hoidon uusi toimintamalli muuttaa totuttuja käytäntöjä jo vuonna 2020, joten Tohloppijärven suunnitelmia ei pidä edistää ennen uuden metsien hoidon toimintamallin hyväksyntää, jotta mahdollisilta ristiriitaisuuksilta ja ohjeiden rikkomisilta vältytään.

ii) Alueelta ei ole olemassa tarpeellisia luontoselvityksiä

Tohloppijärven alue on linnustoltaan monipuolinen ja arvokas, joten on outoa, että ennen toimenpiteiden suunnittelemista alueen linnustoa ei ole selvitetty kunnolla. Lisäksi alueella ei ole tehty lahopuulla elävien lajiryhmien selvityksiä. Tämä tarkoittaa kääväkkäitä, sammalia ja jäkäliä, joiden joukossa on paljon uhanalaisia lajeja. Katsomme, että alueen linnusto ja lahopuulla elävä lajisto on selvitettävä perusteellisesti vuonna 2019, jotta alueella toteutettavat toimenpiteet voidaan suunnitella alueen ominainen lajisto parhaiten huomioiden.

iii) Paikallisten asukkaiden näkemysten puute

Paikallisten asukkaiden mielipiteitä ei ole kartoitettu ennen suunnitelmaluonnosten tekemistä. Urbaani arki -kyselyssä (v. 2011) uusia jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä on toivottu järven ympärille, mutta tästäkin kyselystä on jo 7-8 vuotta aikaa. Suunnitelmaluonnosten lähtökohtien, tavoitteiden ja toimenpiteiden laadinnassa on huomioitava myös paikallisten ihmisten näkemykset. Uusia jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä suunniteltaessa asukkaiden tarpeet on kartoitettava etukäteen ennen suunnitelmien tekemistä esimerkiksi yhteyksien tarkoista sijainneista.

Toimenpidekortti 1, asemakaavan 8252 alue

Rannan lehtimetsä on jätettävä kokonaan koskemattomaksi. Lehdossa viihtyvät monet lintulajit, jotka vaativat pesimäbiotooppiinsa suojaista alustakasvillisuutta ja pensaikkoa. Mediapoliksen edestä raivattiin jo lopputalvesta 2015 iso hakamaa-alue, jolta harvennettiin koivua, leppää, tuomea

ja raitaa kasvavaa metsikköä poistaen useampi sata puunrunkoa. Tämän seurauksena oli kerroksellisuuden katoaminen ja puuston yksipuolistuminen, mistä seurasi linnuston pesimämahdollisuuksien kaventuminen, liito-oravan ravintopuiden selvä vähentyminen sekä liitooravan kulkuyhteyden laadun heikkeneminen. Lisäksi paikallisten ihmisten mielestä Mediapoliksen rakennus yhdessä pysäköintipaikkojen kanssa korostuivat maisemassa liikaa sekä koettu valo- ja melusaaste lisääntyivät alueella. Puuston raivaaminen on mahdollistanut alueen läheisyydessä kasvavaneen lupiinin levittäytymisen myös metsäniityn reunaan. Tähän asti leviäminen on pysynyt kurissa vapaaehtoisvoimin, kun taimia ollaan kaivettu juurineen maasta ylös. Jatkossa lupiinin leviämisen seuranta on ehdottomasti tarpeen.

Toimenpidekortti 2, Kohmanpuiston rantalehto ja hakamaa

Kortilla 1 mainittu hakkuu jatkuu koko Mediapoliksen edessä olevalle lehtoalueelle. Kehittämissuunnitelman toimenpiteissä mainitaan, että puulajistoa pyritään monipuolistamaan moni-ikäiseksi ja –lajiseksi siten, että koivikkoon kehittyy myös runkomaisia pihlajia, raitoja ja tervaleppiä. Tavoite on nurinkurinen ja hankalasti saavutettavissa, sillä kaupunki on itse poistanut alueelle kaivatun puuston ja jäljelle on jäänyt vain tasaikäistä koivikkoa. Mahdollinen laidunnus vaatisi sen, että alueelle syntyneet uudet puun taimet suojattaisiin lampailta. Kuinka alueella tehdyt hakkuut siis lisäsivät luonnon monimuotoisuutta maiseman tai lajiston kannalta?

Toimenpidekortti 3, Rasonhaka

Rasonhaan perintömetsään ei pidä tehdä polkuyhteyksiä, joiden pohjana käytetään raskasta murskesoraa. Nykyinen polkureitistö on metsänpohjaa, joka paikallisella kokemuksella joustaa askeltaessa ja on kevyempi sekä mielenkiintoisempi kulkea kuin kova sorapohja. Sora ei myöskään istu luontevasti metsämaisemaan. Juurakot ja kivet kuuluvat luonnollisena osana metsässä kulkemiseen. Luontopolkureitin selkeyttäminen esimerkiksi maltillisilla reittimerkinnöillä ja esittelyopasteilla sekä opastaulun tekeminen aluereitin varteen ovat ainoita alueelle soveltuvia toimenpiteitä. Alueella ei pidä tehdä missään olosuhteissa metsänhoidollisia toimenpiteitä. Perintömetsän ajatuksena on sen koskemattomuuden vaaliminen. Alueen metsissä viihtyvät nykyisin uhanalaiset hömötiainen (*Poecile montanus*) ja töyhtötiainen (*Lophophanes cristatus*). Metsäalueen tärkeä ominaisuus on lahopuun suuri määrä ja sitä muodostuu jatkuvasti lisää, joten joidenkin kokemia ”vaarallisia” puita on Rasonhaassa tavallista enemmän. Tärkeämpää on pitäytyä varsinaisten olemassa olevien aluereittien reunapuuston turvallisuudessa. Nykyisten aluereittien ympärivuotinen ylläpito talviaikaisine aurauksineen ja hiekoituksineen on paikallisten mukaan ensisijaisempaa ja tärkeämpää, kuin rakentaa metsien läpi kulkevia uusia reittejä ja käyttää pieneneviä kunnossapidon taloudellisia voimavaroja niihin. Kohmankaaren kadun ja koulun suunnasta saapuvien pääväylien ongelmana on, että ne muuttuvat paikallisten kokemusten perusteella talvi- ja kevät aikaan liian liukkaiksi turvalliseen kulkemiseen. Talvikunnossapidon on tärkeää ulottua koko aluereitistölle, jotta ihmiset voivat liikkua siellä esteettömästi ja ohjatusti. Lähialueen asukkaat, polkujuoksijat ja maastopyöräilijät kulkevat jo oppimiaan metsäreittejä eikä noille reiteille tule ohjata enempää ihmisiä tekemällä niihin polkupäälysteitä tai opasteita.

Toimenpidekortti 4, Kohmanpuisto: Kohmankaaren ja Kohmankadun väliset viheralueet

Kohmankaaren ja rannan aluereitin välille ei ole tarvetta rakentaa metsänraivauksin uutta metsäpolkuyhteyttä, sillä nykyiset yhteydet ovat paikallisten mukaan riittäviä ja luonnostaan syntyneitä. Onko erillisille opasteille tarvetta, jos kulkeminen kuitenkin aiheuttaa ylimääräistä kulumista? Tällöin paras ratkaisu on ohjata ihmisiä pysymään nykyisillä kulkuväylillä.

Kallionlakimetsän esiin raivaaminen lisää alueella liikkumista ja paahdevaikutusta, mitkä johtavat lakialueen jäkälikön kulumiseen ja kasvillisuuden kuivumiseen. Pidämme pienpuuston puustoa ylimoitettuna, jos siitä on tarkoitus poistaa jopa 80 %. Nykyisenkaltaisen metsän eliölajit (nisäkkäät, linnut) altistuvat lisähäirinnälle ja pesimäpaikkojen vähenemiselle, kun suojapaikkoja harvennetaan. Pihlaja ja haapa vesovat voimakkaasti mikä johtaa raivaustarpeeseen useiden vuosien

ajaksi. Vesaikolla ei ole maisema-arvoa ja siinä on vaikea kulkea.

Alueella olevien rivitalojen vieressä toteutetut metsänhoitotoimenpiteet ovat riittäviä, eikä alueella ole tarvetta lisätoimenpiteille. Kaikki puustoa harventavat metsätoimenpiteet lisäävät liikennemelun pääsemistä metsän sisäosiin. Jos kyseessä olisi katajavaltainen perinnebiotooppi erilaisessa ympäristössä, sitä voisi kunnostaa poistamalla viereistä puustoa. Nyt kyseessä on kapea asuinalueiden välissä oleva metsäalue, jolle kohdistuu voimakasta kulutusta. Tiheämpi puusto torjuu melun, poluttumisen ja kulumisen paremmin kuin harvennettu puusto.

Myöskään Ristimäen jo kulutuksesta kärsinyttä kalliolakialueen puustoa ei pidä käsitellä, sillä nykyisellään se selviää voimakkaastakin paahteesta. Asuinalueen reunalta on reunavaikutuksen seurauksena kaatunut useita kuusia, joten valoa ja aukkoja on syntynyt jo itsestään. Perintömetsän rajojen pitäisi toimia puskurialueena, jolla ei suoriteta metsätoimenpiteitä. Alue on myös todettua liito-oravan elinalueetta.

Toimenpidekortti 5, Jussinojan ja Kohmanpuiston länsikulma

Lehtojen ja vanhan metsän puustoa ei pidä käsitellä, sillä niille ei ole luonnonsuojelullisia tai kaavoituksellisia perusteita. Turhaa puustoharvennusta on vältettävä etenkin, kun kyseessä liito-oravien elinympäristö. Myös melu pääsee etenemään esteettömämmin Tohloppijärven alueen sisälle, jos alueen puustoa harvennetaan.

Toimenpidekortti 6, Kohmanpuiston avoimet alueet

Koulun, palloiluhallin ja Tesoman keskustan saavutettavuus nykyisellään jokaisesta suunnasta on jo riittävä, mutta paikallisten ihmisten mielestä talvella merkittäväksi ongelmaksi muodostuu nykyisten aluereittien paikoittainen hiekoittamattomuus, erityisesti jyrkemmillä osuuksilla, mikä estää alueen kokonaisvaltaisen käytön vuoden ympäri. Nyt rahat ollaan ohjaamassa uusien reittien tekemiseen ja kunnossapitovelvoite hupenevilla taloudellisilla voimavaroilla laajenee entisestään. Paikallisten ihmisten mukaan ainoa soveltuvin uusi reitti kulkisi palloiluhallilta uimarannan suuntaan, mutta kapeampana kuin aluereitin levyisenä. Tämänkin reitin tulisi kulkea paikallisten kokemusten perusteella Jussinojan pohjoispuolella nykyistä pellonreunaa pitkin, talojen ja pajukosteikon välissä. Vierellä voisi kulkea kapea hiihtolatu. Uusia reittejä rakennettaessa on käytettävä jo valmiiksi avoimia tiloja. Tällöin turhia pensaikkoraivauksia ja puunkaatoja ei tarvitse suorittaa. Sekä hiihtolatu että väylä koetaan turvallisina, kun ne kulkevat asutuksen vieressä. Pensaikot toimivat myös valosuojana, mikäli reitin varteen tehdään valaistus. Sekin voidaan toteuttaa maltillisempana, jotta koettua valosaastetta syntyy mahdollisimman vähän.

Hanke Jussinojan pajukosteikon ja puuston raivaamiseksi saarekkeiseksi niityksi on järjetön, sillä niityksi muuttamisen toimenpiteiksi eivät riitä puuston vuosittainen raivaaminen, vaan maaperän ravinteiden monivuotinen köyhdyttäminen sekä ajoittainen, mahdollisesti pitkäaikainen, laiduntaminen. Pajut, ennenkaikkea raidat, ovat oleellisin kevättravinto luontaisille pölyttäjille, joiden yleinen vähentyminen on huolestuttavaa jo sinällään. Kun uudenlainen biotooppi kosteikkolajeineen on syntynyt vuosikymmeniä sitten avoimena olleelle peltoalueelle, ei sitä pidä enää yrittää väkisin keinotekoisesti palauttaa, varsinkaan tällaisessa kohteessa. Nykyisen kosteikon muuttaminen hakamaaksi ei lisää luonnon monimuotoisuutta, vaan ainoastaan hävittää sitä. Kyse ei tässä tapauksessa ole tärkeästä umpeutuvasta perinnebiotoopista, jota hoidetaan jonkin tietyn uhanalaisen lajin vuoksi. Sellaiset kohteet ovat aivan toisaalla.

Raivauksen seurauksena nykyinen vakiintunut lajisto häädettään alueelta tuhoamalla niiden elinalue ja ohjaamalla sinne ihmisiä häiriötekijöiksi. Pajukosteikon kuivattamiseksi hulevedet ja viereisestä lähteiköstä purkautuva vesi joudutaan ohjaamaan Jussinojaan ja nyt olemassa oleva luonnollinen vesien suodatus- ja hidastusjärjestelmä poistuu. Hulevesien määrä Jussinojassa kasvaa tämän vuoksi entisestään. Kaikki hulevesiä pidättävä ja Tohloppijärven vedenlaatua turvaava kasvillisuus on

säilytettävä eikä raivattava. Aikaisemmissa hulevesiselvityksissä on tuotu esiin, että: ”Nykyisen pajukon hyödyntämismahdollisuudet huomioidaan ja pyritään mahdollisimman vähäisiin maastonmuokkauksiin.” Näin on ehdottomasti toimittava ja pajukkoa on turmeltava mahdollisimman vähän.

Uudelle palloiluhallille ei ole aiemmin tehty toimivaa hulevesijärjestelmää, vaikka se olisi ollut täysin mahdollista rakentaa ilman kosteikkoakin. Toimiva hulevesijärjestelmä voidaan tehdä vieläkin, esimerkiksi palloiluhallin puoleiseen pellonreunaan rakennettavalla kosteikkoalalla, ilman erillistä pajukon raivaamista. Mitä vähemmän pajukkoon ohjataan ihmistoiminnasta aiheutuvaa hulevettä, sitä parempi.

Jykevän kuusikon viereisissä lehdoissa, aluereitin molemmin puolin, pitävät reviiriään lehtojen lintulajeista muun muassa usea sirittäjä (*Rhadina sibilatrix*) sekä mustapääkerttu (*Sylvia atricapilla*). Viimeisin havainto harvalukuisesta idänuunilinnusta (*Seicercus trochiloides*) on kesältä 2018. Kyseistä lajia ei ole alueella ennen tavattu. Kyseinen urosyksilö lauloi nykyisen kosteikon vieressä olevassa lehtossa useiden viikkojen ajan, joten se oli ottanut alueen reviirikseen. Vuoden 2018 kesällä löydettiin idänuunilintureviirejä tai tehtiin lauluhavaintoja Tampereelta yhteensä vain 8 kappaletta. Pajukosteikon raivaaminen sekä reittisuunnitelmat vaikuttavat hyvin todennäköisesti myös kuusikon vieressä olevan lehdon lajistoon alueen muuttuessa avoimeksi.

Toimenpidekortti 7, Kohmanpuiston toiminta-alue

Uimarannan viereistä rantapuustoa ollaan raivaamassa venepaikkojen tieltä. Onko venepaikkojen lisäys todellakin tarpeen, kun paikallisten ihmisten mukaan nykyisiä paikkoja ei käytetä tehokkaasti, vaan veneet lojuvat rannoilla käyttämättöminä ja kääntämättöminä? Järvi on lisäksi pieni ja pesimälinnuston häiriintyminen lisääntyy, jos aktiivista venekantaa kasvatetaan. Nykyisten venepaikkojen käyttö onkin tarkistettava ja uusia paikkoja on tehtävä korkeintaan entisen Abloyn tontin eteen asuinalueen rakennuttua. Nämä toimenpiteet tehtäisiin sen sijaan, että rantapensaikkaa raivattaisiin linnuille tärkeän ruovikon vierestä.

Uimarannan vieressä olevaa lehtoa ollaan hoitamassa poistaen nuorta kuusialikasvustoa. Sen on oltava maltillisena alaharvennuksena ainoa mahdollinen toimenpide eikä lehtipuita ja pensaskerrosta pidä harventaa. Ylipäätään lehdon hoidossa on selvitettävä ensin muut mahdolliset toimenpiteet kuten vesien maltillinen johtaminen alueelle puulajisuhteiden muuttamiseksi lehtipuille otollisemmaksi. Alaharvennukset pääsääntöisesti vähentävät luonnon monimuotoisuutta kuten liian monissa talousmetsissä on tapahtunut. Tohlopinsaaren toimenpiteissä tulee erityisesti huomioida laulujoutsenen (*Cygnus cygnus*) pesäpaikka ruovikkoalueella.

Toimenpidekortti 8, Tohloppijärven pohjoinen rantavyöhyke

Metsälain tärkeisiin elinympäristöihin – rantaluhtiin ja tulvaniityille – ei pidä osoittaa toimenpiteitä, vaan antaa niiden kehittyä luonnontilaisina. Rantaluhtien puusto suojaa alueen rantalintuja. Tulvaniityllä on huomattavaa maisema-arvoa nykytilassaan. Paikallisten havaintojen mukaan niityn karpalosato houkuttelee marjankerääjiä joka syksy.

Koivikon harvennus on ylimitoitettua. Puuston on annettava kehittyä luonnontilaisena, jotta lopputuloksena ei ole paljas ja nyhdetty metsikkö, kuten Mediapoliksien edessä nyt on.

Luonnontilaisesti kehittyessään puusto harvenee itsestään, jolloin heikoimmat yksilöt kuolevat kilpailun (valo, ravinteet) seurauksena ja näin muodostuu tärkeää lahopuustoa, jonka suuri määrä ylläpitää alueen luonnon monimuotoisuutta. Niityn itäreunan puusto toimii luhtien edessä lisäsuojana pesiville linnuille, joten sitä ei tule harventaa tarpeettomasti.

Miksi nurmikkoalueelle istutetaan maisemapuuryhmiä, kun sitä käytetään paikallisten havaintojen mukaan auringonotto- ja piknik-alueena? Paikallisten ihmisten mielestä järvellä tarvitaan useampaa uimarantaa, koska virallinen uimaranta alkaa käydä ahtaaksi eikä sitä voida keinotekoisesti määräänsä enempää kasvattaa. Pysäköintipaikka ja tienvarsikin ovat paikallisten havaintojen mukaan tukossa, kun ihmiset suunnistavat järvelle helkeitä pakoon.

Toimenpidekortti 9, Tohlopinsuo

Tohlopinsuolle voidaan rakentaa pitkospuut märimpiin kohtiin vain yhdestä-kahdesta käytetyimmistä kohdasta aluereitin varresta suon sisäosien suuntaan. Suon sisällä pitkospuuta ei pidä tehdä paikan eliölajiston rauhan turvaamiseksi.

Suon polkureitistö on runsas ja risteilevä sekä maasto on monin paikoin kulunut kovan käytön vuoksi. Suon reunassa kulkee leveämpi väylä, jota käyttävät jäljistä päätellen myös maastopyöräilijät. Murskeella kunnostus ei sovellu paikan luonteeseen eikä se ole edes tarpeen, sillä paikallisten kokemusten mukaan pohja on nykyisellään hyvä ja pehmeä kulkea. Tarvittaessa voidaan käyttää haketta tai muuta luontoon hajoavaa pinnoitetta ja kaikista märimpiin kohtiin tehdä pitkospuuta. Pääpolun varren puihin voidaan tehdä värimerkintä oikealla reitillä pysymiseksi. Metsälain tärkeän elinympäristön – rämeen – kohdalla mainitaan, että sen itäreuna pidetään avoimena poistamalla 70 % pienpuustosta maisemallisen kiinnostavuutensa takia. Keinotekoisia ”maisemia” ei ole tarpeen luoda kohtuuttomilla alaharvennuksilla.

Muuta merkittävää elinympäristöä – lehtoa – hoidetaan tekstin mukaan estämällä kuusettumista. Tekstin mukaan myös hyötypuustoa oltaisiin poistamassa. Niin sanottu hyötypuusto tulee jättää hakkuilta rauhaan ja poistaa korkeintaan joitain pienimpiä kuusia lehtomaisuuden ylläpitämiseksi, jos käytössä ei ole mitään muuta keinoa. Alueen vesiolosuhteita tutkimalla voidaan mahdollisesti päätellä, mistä alueen mahdollinen kuusettuminen on seurausta ja pohtia, onko kuusettumisen ehkäisyyn muita keinoja kuin alikasvoskuusien jatkuva raivaaminen. Vanhan metsän alueella ei ole tarpeen toteuttaa nuorten kuusten poistoa. Käytännössä kuusialikasvuston hävittäminen tuhoaa linnuilta ja nisäkkäiltä luonnolliset suojapaikat. Lehtipuuvaltainen kostea metsä on jo paikoin läpinäkyvää ja harvahkoa eikä sitä pidä missään olosuhteissa harventaa enempää.

Toimenpidekortti 10, Tohlopinsuon länsireuna

Myllypuronkadun varresta suolle tulevat polut voidaan kunnostaa helpommin kuljettaviksi pohjaa parannellen. Suolla tapahtuvaa roskaantumista ja kulumista lisäävää läpikulkua ei pidä korostaa erillisin kyltein, vaan pääasialliset ”portit” suolle sijaitsevat vain matonpesupaikalla sekä viljelypalstojen vierellä. Niihin kohtiin onkin jo tavoitteena sijoittaa alueopasteet. Suunnitelmassa ei ole osoitettu viljelypalstojen vieressä kulkevaa polkua minkäänlaiseen kulkemiseen. Se on kuitenkin paikallisten mukaan mahdollista, jos polun alkupätkän liukas savipohja voidaan saada kulkukelpoisemmaksi ja metsän alussa olevat märät kohdat paikattua esimerkiksi hakkeella. Alueen pitkospuut ovat paikallisten havaintojen perusteella suurimman osan vuodesta liian liukkaita kävellä, joten niitä ei kannata sijoitella kuin lyhyisiin ojanylityksiin. Suunnitelmaan on merkitty suolle kaksi kulkuväylää omakotialueelta. Kyseisiä väyliä ei kuitenkaan ole olemassa, eikä sellaisia ole tarpeen erikseen tehdä.

Suon vieressä oleva uusi omakotialue rakennettiin aikanaan paikallisten asukkaiden kovasta vastustuksesta huolimatta ja siitä lähtien talot ovat korostuneet suomalaisemmassa. Tästä syystä niiden edustan puuston on annettava kasvaa ja tihentyä eikä sitä pidä harventaa. Talojen edustat ovat harvapuustoisia, sillä niille on jo toteutettu harvennuksia. Lisäharvennuksia ei pidä suorittaa. Lehtipuuvaltainen suojametsä toimii muiden metsiköiden kanssa melusuojana eikä siellä ole tarpeen tehdä toimenpiteitä. Kuusettumistakaan ei ole tapahtumassa. Rengasmelukaiteen rakentaminen Myllypuronkadun varteen on kannatettavaa ja se mahdollisesti vähentää oikein toteutettuna suolle kantautuvaa melua.

Toimenpidekortti 11, Pikku-Tohloppi

Pikku-Tohlopin kohdalla melu- ja valohaitan vähentäminen on tärkeää eli minkäänlaisia puustoraivauksia ei pidä tehdä lammen rannalla tai viereisissä metsissä, kuten kaakkoiskulman

haavikossa. Tämä auttaa säilyttämään maiseman pienenkin jäljellä olevan ”erämaisouden”. Lammen rannassa on yksi selkeä avoin katselupaikka, mitä ei erikseen tarvitse avata. Paikalle voidaan sijoittaa lankkuperä, mutta se voi edesauttaa alueen roskaantumista. Liikenne alueella lisääntyy entisestään ja päästömäärät kasvavat. Suojaisuutta on mahdotonta luoda lisää tien puolelta eikä läpinäkyvä pleksi ole toimiva ratkaisu, sillä sen vaikutukset jäisivät todennäköisesti olemattomiksi ja rakennelma olisi enemmänkin maisemahaitta. Rahalliset voimavarat on ohjattava muuhun. Tien ja lammen välissä olevaa puustoa ei pidä ”hoitaa”, sillä kaikki kasvillisuus on puskurina melun ja saasteiden kulkeutumiselle lampeen. Kasvillisuus estää lisäksi reunan eroosiota.

Toimenpidekortti 12, Mustikkaniemi

Pohjois- ja koillisosan ranta-alueelle ei pidä tehdä puustoon tai pensaikkoon kohdistuvia hoitotoimia tai maisema-aukkoja, vaan alue on rauhoitettava rantalinnustolle ja eliöstölle. Pensaat ja ruovikko luovat pesimäsuojan erityisesti linnuille. Ruovikkoalueiden määrä on rajallinen, eikä niistä ole mahdollisuutta tinkiä ilman linnustovaikutuksia. Rantapuustossa on erittäin runsaasti lahoppua, mikä hyödyttää erityisesti tikkoja. Tohloppijärven alueella onkin tavattu käpytikkoja (*Dendrocopos major*), palokärkiä (*Dryocopus martius*), pohjantikka (*Picoides tridactylus*) ja pikkutikkoja (*Dendrocopos minor*). Myös Pirkanmaalla erittäin uhanalainen (ja valtakunnallisestikin uhanalainen) valkoselkätikka (*Dendrocopos leucotos*) on havaittu rantakoivikoissa. Pienemmän niemen kärkeen ei pidä sijoittaa laituria, sillä ruovikkoinen poukama on rauhoitettava ylimääräiseltä pesimälintujen häirinnältä. Myös Mustikkaniemen rantapuuston ja pajukkojen on annettava kehittyä luonnontilaisina ilman maisemien avaamista.

Puusto ja pensaikko suojaavat järveä tehokkaasti valolta ja melulta sekä autotieltä kulkeutuvilta ilmansaasteilta. Juurakot pidättävät myös hulevesiä. Puusto ja pensaikko suojaavat järven omaa sisäistä maisemaa, kun talot ja tie eivät paista puuston läpi maisemassa. Luonnontilaisuuden tuntu säilyy ja järvi säilyttää omaleimaisuutensa. Mahdollisen täydennysrakentamisen toteutuessa rantavyöhykkeen suojaava merkitys lisääntyy entisestään.

Rannassa kulkevan 2,5 metriä leveän ”metsäpolun” ja siihen liittyvien näköalaharvennusten ja raivausten sijaan erillinen hiekkakävelytie voidaan sijoittaa pellon tienpuoleiseen reunaan pellon tasalle, jotta ihmisten ei tarvitse kulkea kovalla asfaltilla autojen vieressä. Näin kävelijät ja lenkkeilijät saavat oman väylän edes osalle Epilänkadun vartta ja pyöräliikenne keskittyy asfaltille. Mahdollisuuksien mukaan autotien ja kävelytien väliin voidaan istuttaa lisää lehtipuita suojaksi. Puiden istuttaminen peltoalueelle ei ole tarpeellista, kun niitä on luonnostaan rannassa ja peltoa niitetään. Matonpesupaikan kohdalla olevaan lahdelmaan on merkitty luistimien vaihtopaikka. Sinne ei pidä raivata erillistä väylää, sillä sopiva paikka on jo olemassa viereisellä uimarannalla. Matka rannalta pysäköintipaikalle on alle 100 metriä.

Toimenpidekortti 13, Vaarinmaa

Miksi leikki- ja venerannan välinen suojaava pensaikko raivataan paljaaksi, kun leikkikenttä sijaitsee omalla rajatulla alueellaan ja sen vieressä on runsaasti avointa tilaa? Pensaikon läpi kulkee jo nykyisellään polku. Pelikentän muuttaminen nurmialueeksi ihmetyttää, sillä paikallisten ihmisten mukaan kentän pohja on nyt hyvässä kunnossa leikkipuiston kunnostamisen jäljiltä. Uimarantaa ei suunnitelman mukaan erikseen ylläpidetä, mutta paikallisten ihmisten toivomuksesta sinne on mahdollista rakentaa hyvin yksinkertainen yhden henkilön pukukoppi. Uimarantoja tarvitaan suositulla järvellä, sillä ylläpidettäväksi jäävä ainoa uimaranta on jo nyt paikallisten havaintojen mukaan ylikuormitettu.

Tampereella 10.12.2018

Marko Junkkari

puheenjohtaja

Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry

Jari-Pekka Tamminen

sihteeri

Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry